

Z á p i s n i c a

z 19. slávnostného zasadnutia Mestského zastupiteľstva v Hurbanove, ktoré sa konalo dňa 29. 6. 2012

Rokovanie 19. slávnostného zasadnutia Mestského zastupiteľstva v Hurbanove zahájila pri príležitosti usporiadania VIII. Hurbanovských kultúrnych dní **JUDr. Margita Zemková**, primátorka mesta za účasti 10 poslancov (prezenčná listina je prílohou tejto zápisnice).

Neprítomný – ospravedlnený: Mikuláš Kašík

Ďalší prítomní: *Ing. Koloman Cserge, hlavný kontrolór mesta*
Ing. Edita Gogolová, vedúca finančného oddelenia MsÚ
Ing. Zoltán Veres, vedúci správneho oddelenia MsÚ
Mgr. Roland Hulko, vedúci oddelenia regionálneho rozvoja MsÚ

Primátorka mesta JUDr. Margita Zemková predložila program rokovania.

Program rokovania :

1. Zahájenie
2. Príhovor primátorky mesta
3. Slávnostné udelenie „Ceny Mesta In Memoriam“
4. Záver

K bodu 2 – Príhovor primátorky mesta

Pani primátorka, JUDr. Margita Zemková srdečne privítala poslancov mestského zastupiteľstva, riaditeľov a zástupcov organizácií a inštitúcií i ďalších prítomných hostí. Príhovor je prílohou zápisnice.

K bodu 3 – Slávnostné udelenie „Ceny Mesta In Memoriam“

V zmysle Štatútu mesta Hurbanovo schváleného uznesením mestského zastupiteľstva č. 210/2000 sa *Cena mesta – Pro urbe* udeľuje za vynikajúce tvorivé výkony a významné výsledky vo vedeckej, technickej, umeleckej, publicistickej a verejnoprospešnej činnosti, udeľuje sa osobám, ktoré sa významným spôsobom

pričinili o hospodársky a kultúrny rozvoj mesta, jeho propagáciu doma i v zahraničí. Cena mesta sa môže výnimočne udeliť jednotlivcom i po ich smrti – in memoriam. Mestské zastupiteľstvo v Hurbanove uznesením č. 213/2012 zo dňa 29.3.2012 schválilo udelenie podľa § 30 Štatútu mesta - Cenu mesta Hurbanovo Dr. Mikulášovi Thege – Konkoly In memoriam.

Dr. Mikuláš Thege - Konkoly – zakladateľ hvezdárne, geomagnetického a meteorologického observatória v Hurbanove patril na prelome 19. a 20. storočia medzi popredných astronómov na svete. Narodil sa 20. januára 1842 v Budapešti. Študoval v Budapešti a Berlíne, kde popri štúdiu práva navštevoval aj prírodovedné prednášky významných predstaviteľov vtedajšej vedy. Po štúdiách absolvoval dvojročnú študijnú cestu po najznámejších observatóriách v Európe, kde sa oboznámil s ich činnosťou, odborným programom a prístrojovým vybavením. Druhú, obdobnú cestu podnikol v roku 1883, pričom navštívil aj observatóriá v Postupime a Štrasburgu. V prostredí, kde sa pracovalo najprogresívnejšími metódami astronómického a astrofyzikálneho výskumu, si osvojil nielen najnovšie poznatky astronómie, ale aj chémie a fyziky. Vnikol aj do tajomstiev konštrukcie astronomických prístrojov. Hvezdáreň v Hurbanove, ktorú roku 1871 založil, sa o niekoľko rokov stala známa na celom svete.

Dr. Konkoly zamerl spočiatku svoje pozorovania na výskum slnečných škvŕn, na štúdium spektier jasných komét, slnečných protuberancií, meteorov a na určovanie času. Nepretržite vykonával aj geomagnetické a meteorologické pozorovania. Neskôr sa venoval najmä astrofyzikálnemu výskumu – astrofotometrii, spektroskopii, výskumu slnečnej fotosféry a chromosféry, fotografovaniu hviezdokôp a hmlovín, spektroskopickým a spektro-fotometrickým pozorovaniam.

V rokoch 1890 – 1900 bol Dr. Konkoly riaditeľom Štátneho ústavu pre meteorológiu a zemský magnetizmus v Budapešti. Počas pôsobenia v tejto funkcii postavili v Hurbanove aj nové meteorologické observatórium (1899). Aj jeho zásluhou vzrástol počet meteorologických staníc v Uhorsku z pôvodného počtu 190 v roku 1870 – na 1 438 v roku 1911.

Pozoruhodnú činnosť Dr. Konkolyho hodnotili už jeho súčasníci ako zásadný prínos pre vedu. Tým viac, že vďaka premyslenému výberu, dômyselnej konštrukcii svojich

astronomických prístrojov a intenzite prác, hvezdáreň v Hurbanove patrila medzi najznámejšie vedecké inštitúcie v Európe. Za svoju zásluhnú prácu dostal Dr. Konkoly mnohé uznania a vyznamenania, zlaté medaily za fotografovanie hviezdnej oblohy. Menom zakladateľa hvezdárne Dr. Konkolyho a menom Hurbanova (Ó Gyalla) boli pomenované aj dve planétky.

Okrem iného sa zaujímal aj o výtvarné umenie a hudbu. Sám aj komponoval. Aj počas tohto príhovoru zaznievajú tóny jeho skladby, ktorej dal názov „Smútok oblohy“.

V rokoch 1896 – 1906 bol Konkoly poslancom Uhorského snemu. Na jeho pôde viackrát vystúpil na obranu vedeckej kultúry a zdôrazňoval potrebu demokratizácie vzdelávania. V obave, že po jeho smrti hvezdáreň zanikne a jej prístroje sa prestanú používať, dvakrát (ako dar) ponúkol hvezdáreň štátu: v roku 1876 – pripravovanej univerzite v Bratislave a v roku 1880 Technickej univerzite v Budapešti. Pretože jeho ponuky neboli prijaté, 18. mája 1899, celý svoj majetok, dom, záhradu a všetky observatóriá aj so zariadením venoval štátu. Jedinou podmienkou bolo, že hvezdáreň zostane v Hurbanove, a Konkoly, ako jej zakladateľ, bude až do smrti jej neplateným riaditeľom. Po zoštátnení premenovali Konkolyho hvezdáreň na Kráľovské uhorské astronomické observatórium, základina Mikuláša Konkolyho-Thege.

Dr. Konkoly ako astronóm priam fanaticky veril, že vedecko-technický rozvoj prináša len pokrok a šťastie ľudstvu. Až do konca svojho života zanielene popularizoval vedecké poznatky, písal knihy, príručky a pohotovo zverejňoval svoje astronomické pozorovania. Ako konštruktér však ani jeden zo svojich originálnych prístrojov neautorizoval a nepatentoval. Bol presvedčený, že vedomosti sú spoločným pokladom ľudstva a prinášajú úžitok tým viac, čím viac je tých, ktorým slúžia.

Dr. Mikuláš Konkoly-Thege zomrel 17. februára 1916. Pochovaný je v Hurbanove.

Pani primátorka mesta JUDr. Margita Zemková a zástupca primátorky mesta Ing. Karol Lovász odovzdali Cenu mesta, ktorú na výslovné želanie rodiny Konkolyho prevzal predseda Spoločnosti Mikuláša Thege – Konkolyho, pán Mgr. Ladislav Druga.

Mgr. Ladislav Druga sa poďakoval za Cenu mesta v mene svojom, ale aj v mene Spoločnosti Dr. Konkolyho.

K bodu 4 – Záver

Záverom **JUDr. Margita Zemková**, primátorka mesta Hurbanovo poďakovala všetkým prítomným za účasť a zároveň ukončila 19. slávnostné zasadnutie mestského zastupiteľstva.

JUDr. Margita Zemková
primátorka mesta